

Na osnovu člana IV.4.a) Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine na 55. sjednici Predstavničkog doma, održanoj 10. juna 2009. godine, i na 35. sjednici Doma naroda, održanoj 15. septembra 2009. godine, usvojila je

ZAKON

O UPOTREBI ZNAKOVNOG JEZIKA U BOSNI I HERCEGOVINI

POGLAVLJE I. OPĆI PRINCIPI

Član 1. (Predmet)

(1) Ovim Zakonom propisuje se pravo gluhih lica na upotrebu znakovnog jezika u Bosni i Hercegovini (u daljnjem tekstu: znakovni jezik) i pravo gluhih lica na informiranje njima prilagođenim tehnikama, kao i obim i način ostvarivanja prava na tumača znakovnog jezika radi njihovog ravnopravnog uključivanja u životnu i radnu okolinu, kao i u sve oblike društvenog života s jednakim pravima i uslovima te s jednakim mogućnostima kakve imaju lica bez oštećenja sluha.

(2) Gluha lica ostvaruju pravo na upotrebu znakovnog jezika prema ovom Zakonu.

(3) Izuzetno se može primijeniti i drugi propis ako je on povoljniji za gluho lice.

Član 2. (Definicije)

U smislu ovog zakona:

a) **Znakovni jezik** je jezik sporazumijevanja gluhih lica, odnosno prirodno sredstvo za sporazumijevanje gluhih lica. Znakovni jezik je vizuelno - znakovni jezički sistem s određenim postavljanjem, položajem, usmjerenošću i pokretima ruku i prstiju te mimikom lica.

b) **Gluho lice** je lice koje je u potpunosti bez sluha, odnosno lice koje zbog otežanog sporazumijevanja upotrebljava znakovni jezik kao svoj prirodni jezik.

c) **Tumač znakovnog jezika** je lice koje gluhim licima tumači govorni jezik u znakovni jezik, a licima koja čuju tumači znakovni jezik u govorni jezik.

Član 3. (Ostvarivanje prava)

Gluho lice može, prema ovom Zakonu, ostvariti pravo za tumačenje govornog jezika (bosanski, hrvatski i srpski govorni jezik) u znakovni jezik i znakovnog jezika u govorni jezik (bosanski, hrvatski i srpski govorni jezik).

POGLAVLJE II. TUMAČI

Član 4. (Tumači znakovnog jezika)

- (1) Tumač znakovnog jezika pred organima i institucijama Bosne i Hercegovine može biti punoljetno lice koje ima znanje i vještine tumača znakovnog jezika, odgovarajući certifikat i koje je upisano u registar tumača znakovnog jezika.
- (2) Tumači su u svom radu dužni poštovati kodeks profesionalne etike za tumače.
- (3) Tumači su dužni da se javljaju na provjere znanja na zahtjev izdavaoca certifikata.

Član 5.
(Registar tumača)

- (1) Registar tumača znakovnog jezika vodi Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine, a sadrži:
 - a) datum i broj odluke o upisu u registar;
 - b) lične podatke (ime i prezime tumača, datum i mjesto rođenja, jedinstveni matični broj - JMB);
 - c) stepen i smjer obrazovanja, prebivalište, poreski broj;
 - d) datum i broj izdavanja certifikata;
 - e) postignutu profesionalnu kvalifikaciju.
- (2) Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine izdaje rješenje o upisu u registar, odnosno o brisanju iz registra.
- (3) Protiv rješenja o upisu i brisanju iz registra ne može se izjaviti žalba, ali se može pokrenuti upravni spor pred Sudom Bosne i Hercegovine.

Član 6.
(Evidencija tumača)

- (1) Savez gluhih i nagluhih Bosne i Hercegovine vodi evidenciju tumača znakovnog jezika upisanih u registar iz člana 5. ovog Zakona.
- (2) Evidencija sadrži sljedeće podatke:
 - a) ime i prezime tumača;
 - b) adresu, broj telefona, e-mail i vrijeme kada je tumač dostupan.
- (3) Evidencija tumača znakovnog jezika je javna i mora biti dostupna svim zainteresiranim.

Član 7.
(Brisanje iz registra)

Tumač se briše iz registra tumača znakovnog jezika:

- a) u slučaju smrti;
- b) u slučaju da mu je oduzeta poslovna sposobnost;

- c) ako pismeno izjavi da se više ne želi baviti zanimanjem tumača;
- d) ako mu je izrečena zabrana obavljanja zanimanja tumača;
- e) ako se, na zahtjev izdavaoca sertifikata, ne odazove na provjeru znanja ili ako na provjeri ne ostvari zadovoljavajući rezultat.

Član 8.
(Disciplinska odgovornost tumača)

- (1) Savez gluhih i nagluhih Bosne i Hercegovine, u saglasnosti s resornim ministarstvom, usvaja pravilnik o disciplinskoj odgovornosti tumača.
- (2) Pravilnik o disciplinskoj odgovornosti određuje djelovanja kojima se krši dužnost pri obavljanju tumačenja, te postupak utvrđivanja odgovornosti, kao i mjere i posljedice u slučaju ustanovljene odgovornosti za kršenje dužnosti.

POGLAVLJE III. UPOTREBA ZNAKOVNOG JEZIKA

Član 9.
(Pravo na upotrebu znakovnog jezika)

- (1) Gluho lice ima pravo upotrebljavati znakovni jezik u postupcima pred organima i institucijama Bosne i Hercegovine.
- (2) Gluho lice ima pravo upotrebljavati znakovni jezik i u svim drugim životnim situacijama u kojima bi gluhoća značila smetnju u zadovoljavanju njegovih potreba, uključujući i postupak međunarodne pravne pomoći.
- (3) Gluho lice ima pravo biti informirano u njemu prilagođenim tehnikama u skladu s posebnim propisima.
- (4) Pravo iz st. (1) i (2) ovog člana ostvaruje se osiguravanjem prava na tumača znakovnog jezika.

Član 10.
(Prevođenje sjednica na znakovni jezik)

Prilikom direktnog prijenosa ili emitiranja snimaka sjednica organa i institucija Bosne i Hercegovine putem audiovizuelnih medija, bit će osiguran prijevod na znakovni jezik.

Član 11.
(Upotreba znakovnog jezika u javnoj službi)

- (1) Organi i institucije Bosne i Hercegovine dužni su osigurati gluhim licima pravo iz člana 9. ovog Zakona u svim slučajevima, kada sporazumijevanje prilagođenim tehnikama gluhom licu ne omogućava ravnopravno učešće u postupcima.
- (2) Tokom obavljanja javne službe može se gluhom licu omogućiti sporazumijevanje na drugačiji način, ako je njemu prihvatljiv.

Član 12.
(Obaveza državnih organa na osiguranje tumača)